· LES LLETRES ·

ELS CONTRASTOS DE L'ANIMA RUSSA

El místic Tolstoi i el rebel Bakunin

Teniem escrit, i a punt de compondre, per a aquesta edició dominical un ampli comentari del llibre «Bakunin», de Viatxeslav Palonski, quan ens arriba un article del nostre col·laborador «S», que glossa determinats aspectes de la vida i l'obra de Tolstoi.

Hem dubtat si donar l'un o l'altre a les linotips. No acabàvem de decidir-nos i, per fi, se'ns ha acudit una solució intermitja; donar-los tots dos i posar-ho, davant per davant, dues figures representatives de l'esperit, per a molts de nosaltres inaccessible, d'aquest país que algú anomena l'Euràsia, on tal vegada l'enormitat del paisatge és propícia perquè hi neixin i creixin els caires més contraposats de la passió mística. El lector jutjarà si hem fet o no hem fet bé en procedir així.

Diu l'amic S., referint-se a Tolstoi:

Tolstoi no abandonà l'art després de la seva conversió. El que abandonà fou la mena d'art que ell creia incapaç de transmetre sentiments morals desitjables, és a dir, un art que no era ètic o que era d'un baix valor ètic. Ell creia que el missatge de l'artista ha d'ésser entenedor a tota la societat, no als especialment educats; i no ha d'ésser carregat d'ornaments romàntics i irracionals, ni de detalls realistes superflus. Tot en aquest art ha d'ésser senzill com la història bíblica de Josep, que esdevingué, per ell, el model del gran art. Es sabut com Tolstoi portà aquests punts de vista fins al dogmatisme, com arribà a negar Wagner i Shakespeare.

Després d'*Una confessió*, Tolstoi es posà a escriure amb aquest punt de vista sobre l'art de novellar. Amb tot, la diferència de l'art de Tolstoi, abans i després de la conversió, és menys fonamental en la pràctica que en la teoria. Només el seu poder d'observació intensament realista esdevé més cast i disciplinat per tal d'aconseguir fins preconcebuts. Cosa que li permeté d'aconseguir una profunda influència moral amb les seves noves novelles. El missatge de l'artista continuava essent nu i dominant, però la força que el conduïa depenia enterament de l'acumulació espontània del detall, característica del seu art no regenerat. Quan, el 1886, Tolstoi publicà *La mort d'Ivan Ilitx*, el públic lector de Rússia respirà satisfet i agraït. No hi havia dubte sobre el caràcter categòricament religiós de l'obra; com tampoc no es podia dubtar de la transformadora experiència espiritual que Tolstoi havia sofert. Però, per a la majoria dels seus lectors, que havien començat a témer que la seva conversió no impliqués un allunyament de la literatura imaginativa, llevat de la dels *Contes populars*, la cosa important era que Tolstoi, com a artista, no havia perdut res del seu poder creador inigualat.

L'interès autobiogràfic de *La mort d'Ivan Ilitx* no és fàcilment destriable del seu mèrit literari. Però una lectura de l'obra avui dia, després de cinquanta anys que fou escrita i de vint-i-cinc que Tolstoi és mort, deixa la impressió que no cal donar gaire importància al que hi ha de subjectiu en la psicologia de l'obra. Com tota gran literatura— i l'obra és entre les coses més grans que Tolstoi escrigué—, és, en substància creativa, del tot impersonal. Per més que entrés en el designi de Tolstoi, en escriure *Ivan Ilitx*, la contemplació de la pròpia mort i el terror de la incomprensió davant de la mort, el resultat ens porta molt més enllà de la llinda de la seva experiència personal. Aquest home, més aviat vulgar, de quaranta anys —significativament, és jutge—, que està a punt de morir, i els turments del qual només són alleujats per la bondat activa del seu criat, és una figura simbòlica d'humanitat, vista a través de l'idealisme semiracional, semi-místic, de Tolstoi. Fou a través d'un terror semblant al que sofreix Ivan Ilitx que Tolstoi arribà a veure la llum, i així, a escriure una obra en la qual el terror de la mort és vençut per la llum. Però mentre llegim no pensem en la visió consumada; és l'experiència mortal d'Ivant Ilitx, la seva agonia mental i espiritual que—amb la pròpia frase de Tolstoi—, ens «infecta». Reconeixem l'autor per uns quants prejudicis característics, pel seu menyspreu pels metges i la ciència en general, pel seu odi pels sistemes legals. Tota la resta, no obstant, té la universalitat de la creació artística.

El terror de la mort és també el tema d'*Amo i criat*, que segueix en el present volum i el qual no és pas que és subjacent en *Hadgi Murat*, una novella curta que és una obra d'art del millor que Tolstoi escrigué

TOLSTOI

després de la seva conversió. Hi treballà pertinaçment, encara que lleugera, del 1896 fins al 1904; no es publicà fins un any després de la seva mort. La novella pot servir d'exemple de l'ideal novelístic de Tolstoi, desposseït de tota matèria estranya, de tota descripció o detall psicologic innecessaris. Versa sobre una de les fases més celebrades de la conquesta lenta del Caucas pels russos i de la resistència que els oferiren les tribus de la muntanya sota el seu cap militar i religiós, Xamil. Hadgi Murat, un capità que es baralla amb Xamil, es passa als russos i cerca el seu ajut contra Xamil i intenta rescatar la seva família que està en poder de l'Iman. Cansat d'esperar, Hadgi Murat fuig dels russos i troba la mort a les seves mans. Tolstoi conta la història, evocada per la vista d'un escardot al mig d'un camp llaurat, directament i amb una viva simplicitat, per damunt de tota ponderació. Es, tal vegada, l'exemple suprem de la seva novelística racionalitzada, almenys de la mena no religiosa. Hadgi Murat és alhora noble i traïdor, un home apassionat i bàrbar, heroi i vulgar argila. L'escena final, quan ell i quatre seguidors seus són voltats per una petita host de russos i muntanyencs, té una magnificència en la qual, realment, la mort apareix com el coronament final.

El terror de la mort — com hem vist—, l'obsessió de la mort (vegeu *Memòries d'un foll*, no traduïda encara al català), el problema etern de la mort dels éssers i de les coses (com en *Tres morts*, que no són sinó tres temps d'un mateix relat: la mort d'una vella senyora, la d'un mugic i la d'un arbre), lliguen en una idèntica unitat aquestes històries, que, segons Xestov, constitueixen la clau per a penetrar tota l'obra de Tolstoi. De fet, en l'obra tolstoiana no hi ha contradicció essencial. Uns quants temes—i el de la mort és un dels més forts—perduren del començament a la fi. (Contrastant amb altres escriptors russos que s'amaguen totalment darrera dels seus personatges—, què sap un home, per exemple, de Turguénev, de Dostoievski?—, Tolstoi es presenta com un exemple únic en la història de les lletres. De la primera a l'última de les seves obres, gairebé tot és autobiografia; i sense tenir en compte les lletres, els relats i els records dels contemporanis, l'autor mateix ens informa, de la manera més precisa, del seu procés complet d'evolució; ens dóna compte de la més mínima idea que arriba a passar pel seu cervell, de tots els canvis que es produeixen en el seu interior o exterior. La seva obra és l'autobiografia més extensa que es coneix. Tolstoi parla exclusivament d'ell mateix: un parell d'esbossos i una novella llarga són les úniques obres en les quals el senyor d'Iasnaia Poliana es mantè en darrer terme: Irteniev, Nekhludov, Olenin, Levin, no són sinó disfresses del seu jo, fins que deixà tota mena d'encobriment i aparegué davant del lector amb les seves confessions, idees i croades religioses.) El que és sorprenent, inaudit, quan hom abasta tota la vida de Tolstoi, és de veure la seva ànima, a la fi dels seus dies, acarada als mateixos problemes que el turmentaven en la seva primera joventut. Es d'advertir, de passada, que Narcís Oller mateix inclogué en la seva traducció d'Ivan Ilitx, any 1897, un tros dels seus relats de Sebastopol *La mort al camp de batalla*, una de les seves primeres obres, escrita l'any 1855, quan tenia vint-i-cinc anys.

La traducció d'Ivant Ilitx (publicat en la secció d'*històries curtes*), com la d'Hadgi Murat, estan a l'altura corrent en les Edicions Proa, que compta en la seva col·lecció les millors traduccions que existeixen a la península d'«Anna Karénina» i de «Crim i càstig». No cal dir com la primera supera l'antiga de Narcís Oller, tot i el notable valor d'aquesta. I és que la de l'*A tot vent* és feta directament del rus per un coneixedor profund d'aquest idioma, el senyor Francesc Payarols. El mateix traductor reïx en la tasca, no gaire fàcil, de donar en català l'autenticitat col·loquial meravellosa d'Hadgi Murat.

* * *

Diem, ara, nosaltres:

Bakunin, l'home de l'acció directa, paladí gegant del concepte més agressiu de l'acràcia, és, en certa manera, un precursor de certes modalitats de lluita social, extraordinàriament arrelades als nostres climes. El temperament d'una massa considerable dels obrers catalans o residents a Catalunya, oposa serioses dificultats a convertir-se al socialisme de precisió, raonat i científic de Karl Marx i accepta, en canvi, a mans besades els mètodes més grats al «demòcrata furiós», com ell mateix s'havia anomenat Bakunin.

D'aquesta enorme figura revolucionària acaba de publicar-se'n una excel·lent biografia, obra de Viatxeslav Polonski. N'ha tingut cura l'Editorial Atena i la traducció impecable, fidelíssima, de primera mà, és deguda a la competència i preparació del nostre bon amic Andreu Nin. I bé, la lectura de la vida i miracles del més turbulent dels agitadors de masses, ens posa davant per davant d'un producte específic de l'ànima russa, tan complexa, tan susceptible de reflectir la llum de la raó sota les formes més variades i antagòniques. L'ànima russa del vuit-cents —sospitem que a la Rússia actual ha nascut i creix una ànima nova— era propensa a l'abrandament místic, però d'una faisó irregular, polifacètica. Allò que en Lleó Tolstoi, militar, terratinent i fill de nobles, va provocar una reacció evangèlica i contemplativa, una santedat rústica i sublim alhora, en Miquel Bakunin, fill d'hisendat amo de serfs, d'educació confessional i militar també als seus orígens, dugué com a resultança la seva metamòrfosi successiva en l'home d'acció per antonomàsia. Un mateix foc inicial va encendre en Lleó Tolstoi els ciris de la beatitud i en Bakunin la teia de la rebellia.

Bakunin va néixer el 1814, cent anys abans del monstruós carnatge desencadenat pel règim social i econòmic que ell volia enderrocar. La seva joventut, amb els fets assenyalats que anaren a plasmar el futur lluitador els relata Volonski de má mestra, fent-nos viure els avatars d'aquesta vida inquieta, que d'un abrandament religiós hereditari i del culte al tsar —el monstruós Nicolau I— deriva, paulatinament, a les doctrines més enderrocadores. Però, enderrocar és bastir, proclama el formidable capitost amb fe messiànica. I allò que de jove s'havia assimilat de Fichte i d'Hegel —especialment d'Hegel— fermenta dintre d'ell d'una manera inopinada. Si el Mal no existeix i tot allò que s'esdevé és Bé, ensulciar per la violència tot l'edifici social, no pot ésser més que Bé i no Mal.

Volonski segueix Bakunin en les seves anades i vingudes per Europa, arreu vigilat, exiliat, perseguit. Ell, que d'antuvi es va sentir patriota eslau, i fins paneslau, acabà per situar-se en una posició obertament contrària. A París, visqué en contacte amb els polonesos que conspiraven per la independència de la seva pàtria i assistí a un banquet, on pronuncià un discurs que va escandalitzar l'Ambaixada. Aleshores hom emprà contra d'ell la més innoble de les armes, la calúmnia. El pintaren com un agent tsarista i això l'enemistà amb els polonesos. El mateix dia del banquet, fa constar Volonski, Marx pronunciava, a Londres, un altre discurs sobre el mateix tema, en termes absolutament distints, que Bakunin. Començava de dibuixar-se el dualisme entre tots dos.

BAKUNIN

Endinsant-nos en la lectura, el llibre se'ns va fent més interessant a cada pàgina, per tal com, de la mà de l'autor, seguim punt per punt tota l'evolució espiritual i ideològica del rebel errant. De fet, ens familiaritzem amb un aspecte nou del romanticisme de l'època, que determina, en Bakunin, «l'amor al fantàstic i a l'extraordinari» —són paraules seves— i l'horror als horitzons limitats. Es ben segur que els dies més feliços de la seva vida foren els que visqué al costat dels revoltats del 48, embriagat de triomf, de sang i de pólvora. El poltre salvatge estava engegat. Ja mai més durant molts anys, res no havia de deturar-lo. Presoner a Chemnitz, d'extradició en extradició anà a parar a l'hòrrida fortalesa de Pere i Pau. Allí, per salvar-se, redactà una humiliant «Confessió», adreçada al «Pare» Tsar. El afirma que tractava d'ensarronar-lo. Potser sí —«¿chi lo sà?»—. Un esclau «pur sang» és sempre una caixa de sorpreses.

El fet és que vingué, com a mal menor, la seva deportació a Sibèria —Tomsk, Irkust—. Allà va casar-se El 1861, va fugir al Japó, i d'allí a Nord-Amèrica. No va trigar a desembarcar a Londres. En aquell moment anava a deixar d'ésser un obscur conspirador individual per a devenir el cap visible, l'home símbol, d'una tendència poderosíssima, dintre el nou-nat redreçament del proletariat universal.

Esvaït un fugisser període de «bon sentit» —remarca Volonski—, Bakunin es llança de ple a la propaganda intensiva de l'anarquisme d'acció. Fundà una «Germandat Internacional» i va atreure al seu camp homes com Reclús, Rey, Jacliar i Fanelli.

El capítol, nové, és, fins a cert punt el rovell de l'ou del llibre, per tal com copsa magistralment les concepcions teòriques de Bakunin. «En el passat, l'esclavatge, en l'esdevenidor, l'alliberament, i l'estat actual no és sinó un període transitori de lluita per aquesta llibertat futura». Ací teniu una síntesi breu i clara.

La negació de Déu, arriba a ésser un principi bàsic de la ideologia bakuniniana. La defensa amb tanta d'energia com Tolstoi, afirma tot el contrari. «Déu ho és tot!», per l'un. «Déu no és res!», per l'altre. Cercant els orígens de l'esclavatge, Bakunin, que n'ha trobat un. Déu, en troba un altre, l'Estat. I proclama indispensable la destrucció objectiva de l'Estat i la destrucció subjectiva de la idea de Déu. No predica, però, l'anarquisme solitari: «La llibertat —escriu— no és un fruit de l'isolament, sinó de l'acció recíproca.»

Allò, tal vegada, més interessant per a les joventuts estudioses, és la facilitat que aquest llibre els dóna d'assabentar-se, amb luxe de detalls, del procés que va seguir el destriament de la primera Internacional en les dues conegudes tendències, socialista i anarquista, representades, respectivament, per Marx i Bakunin. La reflexió i la intuïció, la ciència i el misticisme, la revolució i la rebellia.

Clou el llibre la descripció sòbria i objectiva del que podríem anomenar el capvespre del «demòcrata furiós» davant la influència creixent del socialisme materialista de Carles Marx. No cal pas ésser marxista ni bakuninista per a reconèixer l'alt valor documental d'aquest llibre, per a la comprensió de tots els fenòmens socials del diuitè i gran part dels que avui presencia la humanitat, adés hostil, adés indiferent, adés entusiasta. Qualsevol que sigui la posició o la manera de pensar de cadascú, el coneixement i meditació d'aquest «Bakunin», de Viatxeslav Polonski, revesteix una capital importància.

«CATALUNYA-COMPANYS», LLIBRE DE PALPITANT ACTUALITAT

Bon punt coneguda la imminent aparició d'aquest llibre de Gómez Hidalgo, són infinites les persones que se'ns han adreçat demanant-nos dades i antecedents, ja que, el simple anunci de l'obra, ha tingut la virtut d'excitar poderosament l'atenció pública.

Ara com ara, només podem fer que ratificar-nos en les nostres primeres apreciacions, suara publicades. En les pàgines del llibre de referència la vida de lluita i sacrifici de Lluís Companys apareix tan íntimament lligada, a la política de Catalunya i Espanya, en tot el que portem de segle, així com a les convulsions d'ordre social que registra l'actual període històric, que pot dir-se que, a través de Lluís Companys, el veritable protagonista és la lluita per la Llibertat i per la Justícia.

El pròleg d'Azorín, hi afegeix encara un major interès, per tal com és coneguda de tots l'oposició tancada del gran escriptor a prologar obres. Quan s'ha decidit a prologar aquesta, els motius que l'han impulsat són d'una envergadura, patriòtica i humana, immensa.

LLEGINT...

¿Y AHORA QUE?

novella d'HANS FALLADA. Editorial Juventud. Barcelona. 6 pessetes

Un llibre de tres-centes seixanta-quatre pàgines, encara que bon no vulgui, inspira un cert respecte, un cert recel. Aquest respecte, aquest recel, s'accentuen quan el llibre porta un títol tan simple com aquest de Hans Fallada —*I ara què?*— que resulta terriblement expressiu quan s'ha llegit la novella, però que abans de llegir-la diu ben poca cosa.

El cas de Hans Fallada ens recorda el d'un altre novellista alemany de gran i ràpida popularitat: Remarque, l'autor de *Res de nou a l'oest*. Hans Fallada, com Remarque en publicar *Res de nou a l'oest*, era un escriptor inèdit, completament desconegut. Una sola novella, com a Remarque amb *Res de nou a l'oest*, ha estat prou perquè el seu nom passés les fronteres i adquiris una ràpida popularitat.

Val a dir que aquesta popularitat és ben legítima, i, per tant, ben guanyada. *I ahora què?* és una gran novela, una magnífica novella. Feia molt que una obra literària no ens prenia amb la força que ens ha pres aquesta.

I ahora què? és una novella d'una enorme, d'una terrible densitat humana. Sembla mentida que amb tan poc artifici, d'una manera tan simple, el seu autor pugui donar-nos una impressió tan viva, tan real. Aparentment, gairebé no hi ha ofici, no hi ha tècnica, en la «manera» d'ésser escrita aquesta magnífica novella. No obstant, són molts els moments aconseguits d'una manera tan esplèndida, tan perfecta, que se us fa difícil pensar que Hans Fallada fa amb aquesta obra les seves primeres armes.

La gamma novellesca és rica i variada com la mateixa vida: l'amor, la maternitat, la misèria, l'angúnia, les llàgrimes, el somriure. Tot això, tant de cada dia — llastimosament — pren un relleu extraordinari en ésser vist i tractat per l'autor. I pel seu art —que és una pura emoció humana—, la vida del pobre empleat sense feina pren proporcions d'epopeia.

L'èxit d'aquesta bella novella no obeeix a una moda literària; no serà breu i fugisser, com passa amb altres novelles aparegudes entre resplendors apoteòsics i oblidades al poc temps d'una manera definitiva i total.

I és que Hans Fallada no ha escrit una novella més: ha escrit la novella de la nostra època, amb totes les seves inquietuds, tots els seus neguits, totes les seves misèries.

C.

ECOS

Un amic nostre, professor de Ciències Naturals, donava ahir classe de la seva especialitat a unes formoses senyoretes

El professor féu una llarga dissertació, per tal d'explicar què cosa és un cos orgànic i un d'inorgànic. A continuació preguntà a la més desenvolta de les belles deixebles:

—Aquesta taula és cos orgànic o inorgànic?

—Inorgànic.

—Per què?

—Perquè no es belluga.

Aleshores el professor, féu ballar el programa que tenia al dits i preguntà:

—I aquesta?

—Orgànic. Féu, sense torbar-se, la xicota. Està clar, com que bellugava...

* * *

En inaugurar-se, a França, el bust de Chateaubriand calgué retardar la cerimònia. Hom va adonar-se a temps que la placa que havia de figurar-hi duia la inscripció :«Alfons de Crateaubriand».

Com que l'autor del «Geni del Cristianisme» es deia Francesc René, calgué ajornar la inauguració i reformar la placa. El marmolista autor d'ella, havia de tenir al cap Lamartine, el rival de Chateaubriand, i distretament, va esculpir el seu nom en lloc del del vis-comte.

De no llucar a temps l'equivocació, Lamartine, com el Cid, hauria guanyat una batalla després de mort.

Ja s'ha posat a la venda la
SEGONA EDICIO
de
Barcelona, 6 d'Octubre
de PERE FOIX
Les comandes rebudes per a aquesta nova edició fan prevoure que S'ESGOTARA NOVAMENT
Adquiriu-lo de seguida
al vostre llibreter
4 PESSETES EXEMPLAR
Comandes:
Societat General de Llibreria
Barberà, 14 i 16 :: Barcelona

Per la nostra banda, en atrevir-nos, a aixecar una punta del vel espès que sentant el paral·lelisme entre els dos grans místics que varen ésser Tolstoi i Bakunin, hem cregut contribuir a aixecar una punta del vel túpit que ens oculta l'ànima russa, als occidentals, que no n'hem conegut els matisos tan de prop com el meritíssim traductor del llibre de Polonski.

F.

ELS JOCS FLORALS

Salvador Perarnau, guanyador de la Flor Natural

Una vegada més, Salvador Perarnau, l'inquiet poeta de les ànsies populars, ha assolit la més preada distinció en un certamen literari. Amb freqüència, la seva poesia càlida i humana ha merescut premis de categoria, i els seus versos han estat triomfadors en multitud de certàmens de Catalunya. Enguany és Barcelona, la seva gloriosa Institució dels Jocs Florals, la que li atorga la qualificació màxima i l'eleva a la categoria de cavaller de l'Amor, ja que aquesta vé a ésser la significació de la Flor Natural barcelonina. Aquesta flor, tan desitjada, que l'es-

SALVADOR PERARNAU

posa del Poeta i reina de la Festa, dipositarà, solemnialment damunt la tomba de Macià...

* * *

Cal donar una cordial enhorabona a l'amic Perarnau. Primer, perquè és tot un senyor poeta. Segon, perquè és nostre. No trobem gens malament l'associació estreta de la Festa dels Jocs, amb la sotana negra d'aquells admirables capellans-poetes, que mai no hi manquen. Però també ens plau que de tant en tant, un dels nostres s'aboquin al finestral de la inspiració, en copsin les belleses, i juguin papers triomfals, els poetes populars i esquerristes, com Salvador Perarnau, que estima els pobres i els infants.

En la seva joventut, Perarnau va ésser vuit anys seminarista. Però el Seminari no és, com algú ha proclamat aquests dies, una Escola de Belles Arts. Quant més, és un graó per al coneixement dels clàssics llatins, d'on pot venir com en Perarnau i Gassol, el desvetllament poderosíssim d'una ànima de poeta. No existeixen, fins avui, escoles que ensenyin d'ésser poeta. De poeta se n'és o no se n'és. I que Perarnau és poeta, en donen fe, ultra l'indiscutible valor de totes les produccions que li coneixem, els cent vint-i-cinc premis que porta conquerits en certàmens literaris. El 1929, va guanyar, a Barcelona, l'Englantina. Enguany, la Flor Natural. Un premi més i serà un dels mestres en Gai Saber més legítims de què podrem enorgullir-nos.

* * *

Perarnau ha comptat per èxits les seves edicions de poesia. Recordem «La rel» i aquelles «Cuques de llum» de les quals en un any se'n varen vendre més de 3.000 exemplars. Ha conreat, amb brillantor i profit, l'assaig i la novella. Però una de les seves activitats més simpàtiques són les seves rondalles per a infants, en vers o prosa. «Les aventures d'Enriquet Patufi», són models dintre el gènere.

* * *

Avui, diumenge, tindrà lloc la bella Festa de l'Amor i la Poesia. En aquests moments de depressió de l'ànima catalana davant el ressorgiment de coses que semblaven mortes, cal desitjar que tots els catalans no veiem en els Jocs altra cosa que allò que tenen de redreçament de l'espiritualitat pàtria. I que prescindint de petiteses partidistes, acceptem el valor de símbol que enclourà en aquests moments la Flor Natural que un poeta de Catalunya dipositarà a la tomba de l'Avi dels catalans, l'obra alliberadora del qual també és com una Flor Natural i immarcescible.

Per una «Bernat Metge» popular

Una lletra del doctor Leandre Cervera

Hem rebut una afectuosa lletra del nostre amic doctor Leandre Cervera, en la qual, declara la seva cordial i sincera simpatia, per la suggerència de «F», però, malauradament, la mancança absoluta de temps li priva dedicar-li l'atenció i l'activitat que caldria.

En línies generals, coincideix amb les apreciacions d'Antoni Rovira i Virgili, sobre aquest particular, especialment en allò que estima utòpics, avui per avui, els mecenatges col·lectius.

Agraïm profundament, en nom de «F», la sincera i cordial resposta del doctor Cervera i el fet que consideri bona la seva idea és prou per a emplenar de satisfacció el nostre company.

CURSET DE LITERATURA

La Residència Internacional de Senyoretes Estudiants (Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya) ha organitzat un curset de literatura India, a càrrec del Professor senyor Canedo, de les Universitats de Gotinga i de Barcelona. Tindrà lloc els divendres dies 10, 17, 24 i 31 de maig a un quart de vuit de la nit, a la Sala de Conferències de la Llibreria Catalònia, segons el programa següent:

1. La Literatura Vèdica, el Buddhismo y la Filosofía».
2. «Literatura épica: El Mahabharata, el Ramayana y los Puranas».
3. «La poesía épico-lírica, gnómica, la historia, el cuento y la novela».
4. «El teatro indo».

Aquest curset anirà seguit de la festa de Clausura del Curs al Teatre Grec de Montjuïc, en la qual s'escenificaran fragments de Sakuntala, Panxatantra, Ramaiana, del Bhagavad Gita i danses indes. Hi prendrà part la Banda Municipal.

La matrícula resta oberta a la Llibreria Catalònia, a l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya (Urgell, 187, Universitat Industrial), de deu a una i de quatre a vuit i a la Residència (Palau de Pedralbes).

· LA CULTURA ·

Per fi ha estat elegit el nou Degà de la Facultat de Medicina

Després de laborioses tasques de preparació, ahir tingué lloc l'elecció del nou Degà de la Facultat de Medicina, per la Junta del Claustre de la pròpia Facultat.

L'elecció recaigué en el doctor Pere Nubiola. Segons es digué, alguns catedràtics, a l'hora del sufragi, s'abstingueren de participar-hi.

CURSETS

Seminari d'Estudis Polítics. — La primera lliçó del curset que professa el doctor Joaquim Balcells sobre el tema «L'individu i l'Estat en la Constitució Política de Roma», que havia de donar-se el passat dijous, dia 2, a les set de la tarda, fou ajornada fins el vinent dimarts, dia 7, a l'esmentada hora.

Les següents lliçons continuaran donant-se tots els dijous, a les set de la tarda com s'havia anunciat.

CONFERENCIES

En defensa del gos. — Avui, a les onze del matí, a la «Societat Protectora d'animals i plantes de Catalunya», el Dr. Josep Rlera i Maynegre, donarà una conferència pública sota el següent tema: «Perquè els pobles civilitzats han de defensar i protegir el gos».

Carles Soldevila a l'Ateneu Polytechnicum. — Dijous vinent el senyor Carles Soldevila encetarà el curset «La professió literària» que ha de donar a l'Ateneu Polytechnicum. Les tres lliçons de què consta aquest curset van encapçalades com segueix:

I.—Condició social i econòmica de l'escriptor. Breu idea del que ha estat. Assaig sobre el que és avui. L'escriptor i els problemes collectius.

II.—Que és i que no és la literatura. Perquè s'escriu. Perquè es llegeix.

III.—Com s'esdevé escriptor. Vocació i preparació. Imitació i originalitat. Exit i fracàs. Psicologia del literat.

Acadèmia de Medicina de Barcelona. — El dimarts vinent, dia 7, a dos quarts de set del vespre, l'Acadèmia de Medicina celebrarà sessió pública extraordinària en homenatge a Gaspar Casal, de Girona, amb motiu del Segon Centenari de la descoberta del «mal de la rosa» (pellagra), en la qual prendran part:

Doctor G. Marañon: :«L'ambient científic de Gaspar Casal; els seus amics el P. Feijóo i el P. Sarmiento».

Doctor J. A. Collazo: «Gaspar Casal i la moderna vitaminologia».

Clausura de la sessió pel president de l'Acadèmia.

NOTICIARI

Curs mitjà de català. — Demà, dilluns, dia 6, a les vuit del vespre es donarà la segona lliçó del curs mitjà de català que dóna a la «Protectora» la professora senyora Carme Rigau de Farran, els dilluns i dimecres, de vuit a nou del vespre.

Els que desitgin inscriure's poden fer-ho abans d'aquesta lliçó, després de la qual quedarà definitivament closa la matrícula, al local de la Protectora, carrer des Arcs, 1, pral.

Curs d'esperanto. — La societat esperantista Institut Zamenhof (Sitges, 3, pral), prop del Bonsuccés, fa públic que el dia 9 del corrent quedarà tancada la inscripció al curs gratuit d'esperanto que explicarà els dimarts i dijous, de 8 a 9 del vespre, el professor senyor Francesc Gorgues Torredeflot.

XVII Congrés Català d'Esperanto. — Segons ens comunica el secretari dels Jocs Florals Internacionals, que es celebraran a Ripoll, conjuntament amb el XVII Congrés Català d'Esperanto que tindrà lloc els dies 9, 10 i 11 del pròxim juny, s'han rebut 112 treballs, d'un valor literari remarcable. Això demostra una vegada més l'interès que desvetlla, en el món esperantista internacional, la tradicional festa catalana, incorporada per la Federació Esperantista Catalana al moviment esperantista.

Dintre pocs dies es publicarà el veredicte emès pel Jurat, el president del qual és l'eminent Acadèmic de la llengua senyor J. A. de Saldanha Carreira.

Curs de català. — Es posa a coneixement de les persones a les quals interessi assistir al curs mitjà de català que l'Associació Protectora ha organitzat per als dilluns i dimecres de vuit a nou de la nit, que la matrícula continuarà oberta durant tota aquesta setmana.

Per a detalls, al local de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, carrer dels Arcs, 1, pral.

L'Escola del Treball. — La Direcció de l'Escola del Treball fa saber que encara queden en poder seu algunes llibretes de la Caixa d'Estalvis, dels anys 1929 a 1934, corresponents a alumnes que en aquelles èpoques mereixeren premi o devolució de l'import de la matrícula i que no s'han presentat a reclamar-les. I adverteix, com a últim avís, que els interessats han de passar a recollir-les precisament dintre el termini comprès entre la publicació d'aquesta nota i el 18 del mes actual. Passada aquesta data, les llibretes tornaran a la Caixa d'Estalvis i quedaran anul·lades.

AMICS DE LA POESIA

Maragall i Manuel de Montoliu

Talment com es porta anunciat, demà, dilluns, a un quart de vuit del vespre, tindrà lloc a la Sala de Conferències de la Llibreria Catalònia, la XIV sessió dels «Amics de la Poesia» en la qual sessió, com ja és sabut, l'il·lustre crític literari senyor Manuel de Montoliu parlarà sobre «Maragall teoritzador de la Poesia».

La reconeguda competència del conferenciant i la novetat del tema, tot fa esperar una sessió interessantíssima, ja que gràcies a l'indiscutible autoritat de Manuel de Montoliu, es posarà de relleu i cobrarà actualitat aquest aspecte de la personalitat del gloriós poeta català.

Per a inscripcions es precis abans adreçar-se al domicili social dels «Amics de la Poesia», Joieria Sunyer, Corts Catalanes, 660.

Ha mort, a Màlaga, el poeta Narcís Díaz de Escobar

A l'avançada edat de setanta-quatre anys ha mort, a Màlaga, el poeta Narcís Díaz de Escobar, el qual tant havia excel·lit en les cantúries de caire popular. Malaguenyo de raça, va viure sempre allunyat del món literari i de les seves trifulques i la seva ànima va trobar expressió en els vells «Cantares», que han contribuït més que res a fer-lo famós. Poeta popular, va tenir sempre com a orgull aquesta qualificació i a ella va consagrar per complet les seves admirables dots.

La seva ambició més alta fou aquesta: copsar l'ànima del poble i retornar-li feta poesia.

Tanmateix fou volgut i considerat de l'element intel·lectual i tant aquest com el poble que ell tant va estimar seguiran avui entristits el fúnebre seguici.

Reposi en pau Narcís Díaz de Escobar, poeta del poble.

PETERSON ESCRIVIA NOVELLES D'AVENTURES, PERO ABANS LES VOLIA VIURE

Xicago, 4. — Carl Peterson, de 34 anys d'edat, conegut autor de novelles d'aventures, ha confessat a la Policia que ha calat foc a prop de 50 edificis de cases de llogaters. Ha il·lustrat la seva confessió amb retalls d'un diari de memòries de 3.000 pàgines.

Peterson és fill d'un acabalat fabricant i ha reconegut que recentment va incendiar un edifici, en el qual sinistre va morir, cremada, una dona de 72 anys d'edat.

Darrerament Peterson fou reconegut per una dona, que digué que l'havia vist quan corria d'una banda a l'altra dels pisos que cremaven, amb la cara com un diable.

Peterson ha declarat que, en efecte, no podia allunyar-se d'aquells llocs, com si hagués estat posseït d'un mal esperit. «No podré oblidar mai l'enorme emoció que sentia». Ha mostrat les mans, en dos dits de les quals té encara ben visibles les cicatrius de fortes cremades. «Vaig arribar àdhuc a això» — ha dit mostrans els senyals.»

Un eminent psiquiatra, el doctor Harry Hoffman, ha dit que Peterson constitueix un curiós cas clínic, particularment pel diari de les seves memòries, en el qual descriu totes les reaccions per ell sofertes

«Possiblement aquest diari constitueix la major contribució clínica en la seva classe de què podem disposar els mètges des de fa molts anys.»

En l'al·ludit diari hom descriu la primera vegada en la qual Peterson es va sentir impulsat a provocar un incendi i els esforços realitzats per a desfer-se d'aquesta aberració.

!LLIBRES!
AUTOGRAFS, DIBUIXOS, AQUARELLES
i el més important assortiment de GRAVATS de Barcelona
Exposició i venda a preus inverosemblants a
METROPOLITANA
Llibreria vella i Nova
Canuda, 31 (baixos Sala Mozart)

La Justícia

*

AUDIENCIA

El nomenament de jutges municipals. — Durant tot el matí d'ahir estigué reunida la Sala de Govern. Estudià les ternes presentades per als nomenaments de jutges municipals de Catalunya.

Podem assegurar que no se n'estudià cap dels jutjats de Barcelona-ciutat.

Festa. — Segueix la tasca de desestorar, per la qual causa ahir a l'Audiència fou com un dia de festa.

ASSENYALAMENTS PER A DEMÀ

Primera Secció. — Dos orals per estafa contra Josep Chadros i Santiago Amat. Dos orals per furt contra Isidre Yarto i Jaume Caballero.

Segona Secció. — Quatre orals per imprudència, estafa, usurpació i danys contra Marian Saladrigas i un altre. Pere Jorba, Antoni Gallemí i Manuel Sebastian, respectivament.

Tercera Secció. — Dos orals per furt i aixecament de béns contra Miquel Justa i Josep Ribera, respectivament.

Divorci: Rupert Sàncrez contra Anna Pons.

Quarta Secció. — Dos orals per furt contra Constantina Rojas i Amadeu Cortada. Dos orals per amenaces i homicidi contra Francesc Carrillo, Josep Seguí i d'altres.

Les Arts

*

LES EXPOSICIONS DE LA SALA BUSQUETS

Un gran moviment de curiositat i franca admiració s'ha despertat al voltant de l'artista Josep Ventosa, les pintures del qual, presentades per la Sala Busquets, han estat una revelació per al gran públic.

Esteve Vicente, amb els seus dibuixos supersensibles, també exposats actualment a la Sala Busquets, evidencia una nova dimensió del dibuix, fins ara no assolida, que contribueix a elevar aquest art, digne de les millors col·leccions.

Seguiran a continuació, a l'esmentada Sala, dues exposicions molt interessants, la de Francesc Serra, un remarcable pintor de figura que cada any perfila més i més un temperament dins dels motllos de la pintura catalana moderna, i la de Jaume Bassa i Ribera, un paisatgista de visió molt personal i acurada.

Sales d'Art

Galeries Laietanes

Corts, 613

Anna de Tudela — Pintura
Montserrat Alberich — Treballs artístics mecanográfics

Enric Ochoa — Pintura
J. Ferrer Carbonell — »
Enric Garsaball — »

Exposició d'aquarelles de l'Agrupació d'Aquarellistes de Catalunya

SYRA

Diputació, 262 - Telèfon 18710

ART I ORNAMENTACIO
OBJECTES PER A PRESENTS

Miquel Villà — Pintura

(Fins el dia 17 de maig)